

STUDIJE RODA U SELU I POLJOPRIVREDI

Porodični rodni režim

doc. dr Mirela Tomaš Simin

NASTAVNE JEDINICE

- ✓ Društvene konstrukcije roda
- ✓ Doprinosi i izazovi feminističkih teorija
- ✓ Rod u tranziciji i tranzicija roda
- **PORODIČNI RODNI REŽIM**
 - Rodni identiteti u poljoprivredi
 - Rod i siromaštvo
 - Rod i obrazovanje
 - Rod i jezik
 - Rodni stereotipi i stigmatizacija
 - Promene rodne struktura i pravne rodne regulative
 - Rodna paradigma ruralnog razvoja

PORODIČNI RODNI REŽIM

- Porodica ima veliki uticaj u kreiranju, prenošenju i ostvarivanju rodni uloga.
- Seoske porodice u Srbiji nisu predmoderna forma urbanih porodica.
- Oni su posebni entiteti, uslovljeni specifičnostima ruralne društvene strukture.

PORODIČNI RODNI REŽIM

- U tradicionalnom, patrijarhalnom srpskom selu položaj koji je žena imala u porodici u celini je određivao njen društveni položaj, s obzirom na to da je porodica bila jedina sfera ženinog delovanja, uticaja i samoostvarenja.
- **Rodnost se konstituiše u mikro sferi i najduže ostaje u njoj zarobljena.**
- Socijalizacija rodних uloga nekada se odvijala isključivo u primarnom, porodičnom okruženju, pri čemu su se rodne uloge matrilinearno prenosile.

PORODIČNI RODNI REŽIM

- Srpsko društvo danas nalazi se u postsocijalističkoj transformaciji što srpskoj seoskoj porodici donosi nekoliko novih izazova.
- Rizičnost transformacijskih promena uslovlila je delimičnu retradicionalizaciju odnosa u savremenoj seoskoj porodici.
- Obeležja užih društveno-prostornih celina u srpskom društvu određuju karakteristike seoske porodice, odnosno, postoji regionalna razvojna nejednačenost koja uslovljava i obeležja seoskih porodica.

PORODIČNI RODNI REŽIM

- Nastavlja se trend depopulacije seoskih područja.
- Trend ruralne depopulacije izražen je ne samo kroz pad broja stanovnika, već i smanjivanja broja seoskog porodica i domaćinstava, kao i prosečnog broja njihovih članova.
- Period poslednje popisne dekade je period najizraženijeg umanjenja broja seoskih porodica što ukazuje na to da je udar transformacijskih promena u selu veoma izražen, u smislu da dodatno urušava njihovu već poljuljanu socijalnu atraktivnost.

PORODIČNI RODNI REŽIM

- Srpska savremena seoska porodica (iako u dobroj meri „liče“ na urbane porodice i urbana domaćinstva) ipak ima (delimično) uočuvane tradicionalne crte (višegeneracijski sastav, relikte uloge porodičnog starešine) koje im olakšavaju suočavanje sa rizicima tranzicije.
- Obično se radi o prinudnoj retraditionalizaciji gde ona predstavlja mehanizam za ublažavanje neizvesnosti procesa, ali i efekata/ishoda društvene transformacije kojima je posebno izloženo selo (porast nezaposlenosti, rizika od siromaštva, neadekvatno funkcionisanja društvenih institucija za brigu o deci, starima, bolesnima i sl.).

PORODIČNI RODNI REŽIM

- Treća važna karakteristika seoskih porodica je njihova **regionalna uslovljenost**.
- U područjima koji su socijalno atraktivniji, odnosno, tamo gde je rizik od socijalne isključenosti manji, proces retradicionalizacije je slabije izražen.

PORODIČNI RODNI REŽIM

- Seoske porodica proživljava transformaciju, u zavisnosti od svojih obeležja, ali i karakteristika neposrednog socijalnog okruženja.
- Izraženija socijalna atraktivnost uže društveno-prostorne celine manifestuje se u većoj socijalnoj vitalnosti seoske populacije što se reperkutuje na brže odvijanje procesa modernizacije seoske porodice i domaćinstva.

A photograph of a woman with long blonde hair, seen from behind, sitting at a white desk in an office. She is wearing a black top and is writing in a white notebook with a yellow pencil. On the desk, there are also a pair of glasses and a small vase with greenery. The background is a bright window.

Pomenuti društveni procesi predstavljaju nove izazove u osnaživanju i oslobađanju žene od nametnutih, unapred predviđenih uloga, u sudaru starih i novih rodni vrednosti.

Hvala na pažnji!